

แบบคัดกรองภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น

Center for Epidemiologic Studies-Depression Scale (CES-D) ฉบับภาษาไทย

บทนำ

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีปัญหาทางจิตเวชสูงขึ้นเมื่อเทียบกับวัยเด็ก ในบรรดาปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในวัยรุ่นนั้น ภาวะซึมเศร้า (depression) จัดเป็นปัญหาที่สำคัญ ทั้งนี้เพราะความชุก และอัตราตายที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับปัญหาจิตเวชอื่นๆ ในต่างประเทศมีการศึกษาเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่นเป็นจำนวนมากในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา ผลการศึกษาชี้ว่าวัยรุ่นป่วยเป็นโรคซึมเศร้าในอัตราที่ค่อนข้างสูง ความชุกมีตั้งแต่ร้อยละ 8 , -30 ขึ้นอยู่กับวิธีการและประชากรที่ศึกษา

CES-D (Center for Epidemiologic Studies-Depression Scale) เป็นเครื่องมือวัดอาการซึมเศร้าประเภท self-report เช่นเดียวกับ CDI เครื่องมือนี้พัฒนาขึ้นมาโดยนักวิจัยแห่ง Center for Epidemiologic Studies ที่ National Institute of Mental Health ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อวัดอาการซึมเศร้าในผู้ใหญ่โดยเฉพาะในการสำรวจในชุมชน

คุณสมบัติของเครื่องมือ

ศาสตราจารย์แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ ได้นำ CES-D มาแปลเป็นภาษาไทย และศึกษาค่าทางสถิติจากการศึกษาในวัยรุ่นไทย พบว่า ความเที่ยงของ CES-D วัดโดย Cronbach's Coefficient Alpha มีค่าเท่ากับ 0.86 การศึกษาความตรงในการจำแนกพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการวินิจฉัยว่ามีภาวะซึมเศร้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่าเฉลี่ย = 25.6 และ 15.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 8.08 และ 6.7 ตามลำดับ P ต่ำกว่า 10) นอกจากนี้คะแนน CES-D จะสูงขึ้นตามความรุนแรงของภาวะซึมเศร้าจาก receiver operating characteristic curve พบว่า คะแนนที่ 22 เป็นจุดตัดที่ใช้คัดกรองภาวะซึมเศร้าได้ดีที่สุด โดยที่คะแนนนี้ CES-D จะมีความไวร้อยละ 72 ความจำเพาะร้อยละ 85 และความแม่นยำร้อยละ 82

วัตถุประสงค์

เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการคัดกรองภาวะซึมเศร้า เพื่อแยกวัยรุ่น (อายุระหว่าง 15-18 ปี) ที่ซึมเศร้า ออกจากวัยรุ่นที่ไม่ซึมเศร้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการใช้

เครื่องมือนี้ประกอบด้วยข้อความ 20 ข้อ ซึ่งเกี่ยวกับอาการซึมเศร้าในระยะเวลา 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา ตัวเลือกเกี่ยวกับความรุนแรง ใช้ได้ในวัยรุ่นอายุ 15-18 ปี ตัวเลือกเกี่ยวกับความรุนแรง หรือความถี่ของอาการซึมเศร้ามี 4 ระดับ คือ

- 1) ไม่เลย (คะแนน 0)
- 2) บางครั้ง (คะแนน 1)
- 3) บ่อยๆ (คะแนน 2)
- 4) ตลอดเวลา (คะแนน 3)

คะแนนรวม มีได้ตั้งแต่ 0-60

การแปลผล

ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า 22 ถือว่าอยู่ในข่ายภาวะซึมเศร้าสมควรได้รับการตรวจวินิจฉัยเพื่อช่วยเหลือต่อไป

การนำไปใช้ประโยชน์

CES-D เป็นเครื่องมือที่ประหยัด ง่ายต่อการใช้ และสามารถวิเคราะห์ผลได้รวดเร็ว จึงควรใช้เป็นเครื่องมือตรวจหาและประกอบการวินิจฉัยภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น และให้การช่วยเหลือต่อไป

ข้อจำกัด

การวินิจฉัยในประเทศไทย มีการศึกษาเฉพาะในวัยรุ่นเพศชายเท่านั้น จึงอาจไม่ครอบคลุมถึงกรณีของวัยรุ่นหญิง

เอกสารอ้างอิง

รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ, นพ. วชิระ ลาภบุญทรัพย์ และปิยลัมพร หะวานนท์ การใช้ CES-D ในการคัดกรองภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 2540: 42 (1)

การเผยแพร่

รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ, นพ. วชิระ ลาภบุญทรัพย์ และปิยลัมพร หะวานนท์ การใช้ CES-D ในการคัดกรองภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 2540: 42 (1)

บุคคลที่สะดวกในการติดต่อประสานงานในการศึกษาเรื่องนี้

ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ

หน่วยจิตเวชเด็ก ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร 10330

โทรศัพท์ 0-2256-5176

โทรสาร 0-2256-5176

แบบคัดกรองภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น

Center for Epidemiologic Studies-Depression Scale (CES-D) ฉบับภาษาไทย

ศาสตราจารย์แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ
ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้พัฒนา

กรมสุขภาพจิต

กระทรวงสาธารณสุข

โครงการจัดทำโปรแกรมสำเร็จรูปในการสำรวจสุขภาพจิตในพื้นที่ ปี พ.ศ. 2545

แบบคัดกรองภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น (CES-D) ฉบับภาษาไทย

ชื่อ.....นามสกุล.....HN.....

No.....

ท่านมีความรู้สึกดังต่อไปนี้บ่อยเพียงใดใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา
กรุณา X ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ในระยะ 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา	ไม่เคย (< 1 วัน)	นานๆ ครั้ง (1-2 วัน)	บ่อย ๆ (3-4 วัน)	ตลอดเวลา (5-7 วัน)
1. ฉันรู้สึกหงุดหงิดง่าย				
2. ฉันรู้สึกเบื่ออาหาร				
3. ฉันไม่สามารถขจัดความเศร้าออกจากใจได้ แม้จะมีคนคอยช่วยเหลือก็ตาม				
4. ฉันรู้สึกว่าตนเองดีพอๆ กับคนอื่น				
5. ฉันไม่มีสมาธิ				
6. ฉันรู้สึกหดหู่				
7. ทุก ๆ สิ่ง que ฉันกระทำจะต้องฝืนใจ				
8. ฉันมีความหวังเกี่ยวกับอนาคต				
9. ฉันรู้สึกว่าชีวิตมีแต่สิ่งลึ้มเหลว				
10. ฉันรู้สึกหวาดกลัว				
11. ฉันนอนไม่ค่อยหลับ				
12. ฉันมีความสุข				
13. ฉันไม่ค่อยอยากคุยกับใคร				
14. ฉันรู้สึกเหงา				
15. ผู้คนทั่วไปไม่ค่อยเป็นมิตรกับฉัน				
16. ฉันรู้สึกว่าชีวิตนี้สนุกสนาน				
17. ฉันร้องไห้				
18. ฉันรู้สึกเศร้า				
19. ผู้คนรอบข้างไม่ชอบฉัน				
20. ฉันรู้สึกท้อถอยในชีวิต				

รวม

การให้คะแนนและการแปลผลแบบคัดกรองภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น (CES-D) ฉบับภาษาไทย

การให้คะแนนจะให้ตามความรุนแรง หรือความถี่ของอาการซึมเศร้ามี 4 ระดับ คือ

1) ไม่เลย	(< 1 วัน)	ให้	0	คะแนน
2) บางครั้ง	(1-2 วัน)	ให้	1	คะแนน
3) บ่อยๆ	(3-4 วัน)	ให้	2	คะแนน
4) ตลอดเวลา	(5-7 วัน)	ให้	3	คะแนน

การแปลผล

เมื่อรวมคะแนนทุกข้อแล้ว
นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ
ที่กำหนดดังนี้
คะแนนรวมสูงกว่า 22 ถือว่า
อยู่ในข่ายภาวะซึมเศร้า
สมควรได้รับการตรวจวินิจฉัย
เพื่อช่วยเหลือต่อไป

ประวัติผู้พัฒนาแบบคัดกรองทางสุขภาพจิต

ชื่อแบบคัดกรองทางสุขภาพจิต

1. ชื่อผู้พัฒนา

ตำแหน่งปัจจุบัน

สถานที่ทำงาน

ที่อยู่และเบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้สะดวก

แบบคัดกรองภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น

ศาสตราจารย์อุมาพร ตรังคสมบัติ

หัวหน้าหน่วยจิตเวชเด็กและวัยรุ่น คณะแพทยศาสตร์

หน่วยจิตเวชเด็กและวัยรุ่น ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยจิตเวชเด็กและวัยรุ่น ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตึก ภปร. ถนนพระราม 4 กรุงเทพมหานคร 10330

โทรศัพท์ 0-22565176

โทรสาร 0-22565176

2. ชื่อผู้พัฒนา

สถานที่ทำงาน

นายวชิระ ลาภบุญทรัพย์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ชื่อผู้พัฒนา

สถานที่ทำงาน

ปิยลัมพร หะวานนท์

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย